

6 לא יחל דברו. אבל אחרים מחלין דברו. טעם להיתר נודרים
 ביחיד מומחה או בשלישה הדיוטות שנקראו בית דין, אנו
 למדין מן הפרת האם והבעל כי כשם שהאב והבעל לכך יש
 בידם להפך מטעם שכל אשה נושאת בעלה או ברשות אביה
 ואין כח בידה לעשות גדולה או קטנה כלתי הסכמתם, ורומה
 כאילו התנו בשעת הנדר על מנת שיסכימו הבעל או האב,
 וכשאינן מסכימים או למפרע בטל הנדר מעיקרו כי מכתמא על
 דעתם נדרה או כאילו נדרה על דעתם. כך כל איש מישראל
 הוא ברשות בית דין ומהווים לעשות ככל אשר יורו לו הבית
 דין, וכל נודר דומה כאילו ההנה בשעת הנדר על מנת שיסכימו
 הבית דין עמו וכשאינן מסכימין נעקר הנדר מעיקרו. וכל יחיד
 מומחה נקרא בית דין וכל שלישה הדיוטות, על כן בידם לזנוז
 נדרו למנועו מן החטא כי כל נודר נקרא חוטא ממה שנאמר
 (דברים כג כג) וכי החזיל לנדור לא יהיה בד חטא:

וידבר משה אל־ראשי הנטות לבני ישראל לאמר זה הדבר
 אשר עשה יהוה: איש כיוור נדר ליהוה או־הקבע ישיבה
 לאמר אשר על־נפשו לא יחל דברו בכל־הינהו כפי־יעשהו
 וא־שֶׁה־פִּירְתוֹ נדר ליהוה וְאֶסְרָה אִתּוֹ כְּבֵית־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל:
 אלה החקים אשר עשה יהוה את־משה בן־איש
 לאשֶׁתוֹ בִּירְאֵהוּ לְהַטּוֹת־הַנְּטוּתִים בֵּית־אִבִּיהוּ:

בענין (בב. ט. א. ב.)

ועבדיו יעבדו כל־חלוני עבא לפני יהוה למלחמה כאשר
 אָדַע דָּבָר: וַיַּעַן לָהֶם מֹשֶׁה אֶת־אֱלֹהֵינוּ הַכֹּהֵן וְאֶת־יְהוֹשֻׁעַ
 בְּדִבְרוֹ וְאֶת־יִרְמְיָהוּ אֲבוֹת־הַכֹּהֵן לְבְנֵי־יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 אֲלֵהֶם אִם־יִעֲבְדוּ בְּעִבְדוֹ וְיִעֲרָבוּן וְאֶתְכֶם אֲתִירְתֶּן לִּי־
 חָלוֹן לְמַלְחָמָה לְפָנַי יְהוָה וְהַשְׁלֵחַ הָאֵלֶּיךָ לְתַבְּסֵם וְנִתְּתֶם
 לָהֶם אֲוִיתָיוֹן הַגָּלִיל לְאֶחָיָה:

בענין (בב. ט. א. ב.)

7 א. 'אולה' שגין היו לכל נשיא ונשיא משה נקבע על
 כל משה ומשה נקבע של אהנים טוהות שהיו על לבו של
 אהרן משה לקרה סלחות לקיחה וישין משה נקבע לכל
 משה ומשה כל שקט נקבע נשיא שלו נקבע משה שלו
 דומה לנקבע של אהרן.

נאמר אהרן אהרן נקבע משה שלו נקבע אהרן ומקציר עליו
 הנאמר.
 שמעון 'מטרה' ומשה שלו נקבע ירק ומקציר עליו
 שקם.

לוי 'קרח' ומשה שלו נקבע שליש לבן ושליש
 שחור ושליש אהרן ומקציר עליו אהרן ונאמר.

הקדמה 'נקה' נקבע משה שלו וימחהו קמין שקים
 ומקציר עליו אהרן.

יששכר 'ספיר' ימחה שלו נקבע שחור דומה לכהול
 ומקציר עליו שמעון וירח על שם ויהא ים לנו וימחהו
 ויששכר ירדף כינה לשקמים.

זבולון 'חלם' נקבע משה שלו לכהול ומקציר עליו
 קטינה על שם ובאשיות טו. יו. זבולון להוה נמים ישכר.

דן 'לשם' נקבע משה שלו דומה לפסיר ומקציר עליו
 נחש על שם ושם טו. יו. יהוה דן נחש.

גד 'שכור' נקבע משה שלו לא לבן ולא שחור עלא
 קעצב שחור ולכן ומקציר עליו משה על שם ושם טו. יו.
 גר דניו נהרתי.

נחלי 'אחלמה' נקבע משה שלו דומה לין צלול
 שאין אומחהו עזה ומקציר עליו אלה על שם ושם טו. כא.
 'נקל' אלה שקלתי.

אשר 'מקשיש' נקבע משה שלו דומה לאהרן וקרה
 שמתקשטות בו הקשים ומקציר עליו אילן זית על שם ושם
 טו. טו. 'מאשר' שמחה לקמיו.

יוסף 'שכם' נקבע משה שלו שחור עד קמור ומקציר
 לשני נשיאים אהרן ומנשה מקצרים על שם שקיה
 חולדותם בגארות ועל משה של אהרן כנה מקציר שור
 על שם ודברים לג. יו. 'שכור שור' זה יהושע שחיה משבט
 אהרן ועל משה שקט מנשה חיה מקציר ראם על שם ושם
 טו. טו. 'קרח' ראם קרחיו על שם קרחון כן יואש שקמה
 משבט קנשה.

דניאל 'ישקה' נקבע משה שלו דומה לכל הקעקים
 לשנים קשר הקעקים ומקציר עליו זאב על שם ובאשיות טו.
 יו. 'דניאל' זאב וקוח' לכן נאמר 'באותו' ששקמין היו
 להם לכל נשיא ונשיא.

(בב. ט. א. ב.)

8 בידבר משה אל ראשי הנטות, וכלתי נפשו בנין
 לשון לסי הפשוט הין מניח שם פרט שמתחלת קן. ענה נאמר
 למעלה ודבר כי אל משה לאמר חס כי ידע עני. ויהיו מחזיק
 המטה בעטו של משה שכן מפרסם לי משי הנטות, ויו משתנה.
 המטה האבן וכן וכן אלה מנשי לוי. וממתיכם לכו מנדבים
 יתנויהם מאלהם לדיןם להקדש מאלהם כלם על החל
 כמפורסם במסכת ראש השנה וכו'. הלך משה ודבר אל ראשי הנטות,
 סעס עופפים, לטווח לטווח הלכות נדרים, וחמל לקח הקב"ה יח
 לי שקט מדיים ומדמקס ענין מן אהרן מדיים, לטווח אל כי
 ידע נדר לוי, קנין:
 אהרן, לא יחל נדרו.

רעלם

9 ראשי הנטות. לפי דעתי שזאת הפרשה היחה אחר
 מלחמה מדין. על כן היא אחריה, כמו ותדבר מרים ואהרן
 רחמה (לעיל יא א) אחר ויהיו בחצרות ושם יא לה. כאשר פירשתי
 (יא לה). והכתוב אמר שבאו בני גד אל משה ואל אלעזר ואל
 נשיאי העדה ודברו דבדיהם. ואחרי כן כתוב ויאז להם משה
 את אלעזר הכהן ואת יהושע בן נון ואת ראשי אבות המטות,
 הם נשיאי העדה ונזכרים. ובעבור שאמר משה לבני גד ולבני
 ראובן והיוצא מפיכם העשו, על כן כתוב ויגו משה אל ראשי
 המטות, ושם כתוב ככל היוצא מפי יעשה:

(א. ב. ג. ד.)

10 והנני מפרסם הפסוקים באופן יותרו כל
 השאלות בלם:

וידבר משה אל ראשי הנטות וגו' עד בקום
 נקמת בני ישראל. אין ספק שכל המצוות
 כללותיהן הקדוקיהן נאמרו למשה מסיני.
 האמנם משה לא אמרם מיד כששמעם אלא כפי
 הזמן והמקום שהיה ראוי אליו במנהיג טוב
 ומסדר משובח והנה הפרת נדרים בהיות משה
 חי לא מסר אותם לשום אדם כי היה כל איש
 הנודר נדר ומתחמת מנדרו בא לפניו ע"ז
 להחירו. והוא בהיותו חי היחיד בזמנה שבדור
 היה ספר הנדרים והשבועות ומבאר אליהם
 כל ספק שהיה בדבר. אבל משאמר לו השם
 עלה אל הוי העברים והאסף אל עבד. ובהו
 על הקרבנות אשר יעשו אחרי מותו. כיון שקרוב
 יום אידו, ראה ללמד אל ראשי המטות מצוות
 הפרת הנדרים שהוא בהיו היה עזכה בעצמו
 להושרת העם ולהוה כתבה הפרשה הזאת במקום
 הזה (אפקדן)

Rabbi Karteswitz Matot

2014